

Warszawa, 01.07.2014 r.

Polscy Parlamentarzyści

Posel na Sejm RP

Marcin Święcicki

Vitaly Yarema

Prokuratura Generalna

w Kijowie

Szanowny Panie Prokuratorze,

Przekazując wyrazy najwyższego uszanowania pragnę wyrazić swoje zaniepokojenie intensywną kampanią władz kazachstańskich dotyczącą ścigania uchodźców politycznych z Kazachstanu przebywających na terenie krajów Unii Europejskiej. Obok Federacji Rosyjskiej uczestniczą w niej również władze Ukrainy. Zwracam się z apelem do nowych władz Ukrainy o zaniechanie współpracy z autorytarnymi reżimami Rosji i Kazachstanu w kwestii ścigania politycznych oponentów prezydenta Narsultana Nazarbayeva.

Kampania ta, prowadzona za pomocą Interpolu, dotyczy bezpośrednio pana Mukhtara Ablyazova oraz osób z nim związanych: Muratbeka Ketebayeva, Tatyany Paraskevich i Alexandra Pavlova. Nie są oni jedynymi, wobec których niedemokratyczne reżimy nadużywały systemu Interpolu. Sтамбульська Декларация Згромадження Парламентарного ОБВЕ wymienia sprawę Petra Silayeva, Wiliama Browdera, Ilyi Katsnelsona, Alesya Mikhalevicha i Bogdana Danilishina, wobec których Białoruś, Rosja i Ukraina wystosowały wniosek o międzynarodowy nakaz aresztowania.

Mukhtar Ablyazov, który posiadał status uchodźcy politycznego w Wielkiej Brytanii należy do czołowych oponentów politycznych prezydenta Kazachstanu Nursultana Nazarbajewa. Obecnie toczy się postępowanie sądowe w Lyonie, we Francji dotyczące wniosków ekstradycyjnych wystosowanych przez Rosję i Ukrainę. Dnia 3 czerwca br. Sąd Apelacyjny w Lyonie wydał zgodę na udział przedstawicieli obu państw w rozprawie. Ich udział ma być ograniczony do przemówienia podczas procesu. Kolejny termin posiedzenia Sądu planowany jest na wrzesień br.

Prześladowań nie uniknęła także rodzina pana Ablyazova. W maju 2013 r. władze Kazachstanu doprowadziły do deportacji z Włoch do Kazachstanu żony Ablyazova – Almy Shalabayevy i ich 6-letniej córki. Po interwencjach organizacji broniących praw człowieka rząd włoski unieważnił swą zgodę na deportację i zaczął zabiegać o uwolnienie pani Shalabayevy i jej córki. W rezultacie tych działań, pod koniec grudnia 2013 r., Kazachstan cofnął zakaz podróżowania poza Ałmaty nałożony na Almę Shalabayevą i tym samym umożliwił jej wyjazd poza granice Kazachstanu. Zaś 18 kwietnia br. władze Włoch przyznały żonie i córce Ablyazova status uchodźcy, otrzymały one także 5-letnie, odnawialne pozwolenie na pobyt. O przyznaniu statusu zadecydowała Komisja Terytorialna ds. Przyznawania Statusu Ochrony Międzynarodowej w Rzymie na podstawie art. 1 Konwencji Genewskiej.

Tatyana Paraskevich jeszcze do marca br. przebywała w areszcie w Pilźnie, w Czechach, do którego trafiła w maju 2012 roku w skutek wniosku o jej ekstradycję, które złożyły Rosja i Ukraina, a bezpośrednio zainteresowanie wyraził Kazachstan. W lutym br. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej podjęło decyzję o udzieleniu pani Paraskevich ochrony uzupełniającej na okres jednego roku, która według Ministerstwa Sprawiedliwości skutkuje wobec wniosku ekstradycyjnego złożonego przez Federację Rosyjską. Pani Paraskevich groziła też ekstradycja na Ukrainę, jednak w marcu br. Minister Sprawiedliwości Czech odrzuciła ukraiński wniosek. Istnieją przesłanki aby sądzić, że Kazachstan może zwrócić się do organów ukraińskich z prośbą o skierowanie wniosków ekstradycyjnych wobec innych bliskich współpracowników Ablyazova, Muratbeka Ketebayeva i Alexandra Pavlova. Przeciwno obydwu toczyło się bądź toczy postępowanie ekstradycyjne na wniosek Astany, odpowiednio w Polsce i Hiszpanii.

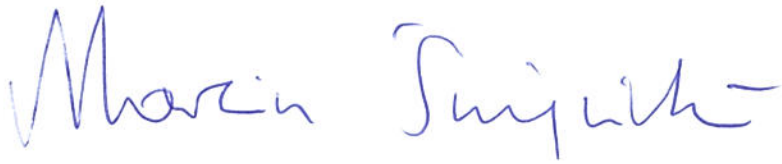
Organizacje pozarządowe broniące praw człowieka: Human Right Watch, ACAT, FIDH, Amnesty International i Fundacja Otwarty Dialog, a także polska Naczelna Rada Adwokacka w swych raportach zwracają uwagę, iż władze Kazachstanu ograniczają prawa obywatelskie, represjonując i skazując na wieloletnie wyroki więzienia polityków opozycyjnych, niezależnych dziennikarzy i aktywistów społecznych, a krytyczne wobec prezydenta ugrupowania, redakcje i organizacje są delegalizowane.

Raporty wskazują, że nie można oczekiwać niezależnego i sprawiedliwego sądu w Kazachstanie wobec przeciwników politycznych Nursultana Nazarbajewa. O fatalnym stanie sądownictwa w Kazachstanie, stosowaniu tortur, nie przestrzeganiu praw sądzonych, świadczą raporty, m.in. opracowany na zlecenie OBWE przez Human Right Watch (<http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/kazakhstan0912ForUpload.pdf>), raport z misji obserwacyjnej polskiej Naczelnej Rady Adwokackiej z 14 maja 2013 r. (<http://adwokatura.pl/wp-content/uploads/2013/05/Raport-Kazachstan.pdf>), zeznania osób torturowanych w aresztach kazachskich zebrane przez Fundację Otwarty Dialog (<http://odfoundation.eu/i/fmfiles//odf-courts-zhanozen-maket-pl-final.pdf>). Również Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dn. 22 listopada 2012 r. w sprawie Kazachstanu, w której zwraca się uwagę na łamanie praw człowieka, wzywa do ich przestrzegania, informuje o zależności między integracją z Unią Europejską a przestrzeganiem europejskich wartości, oraz Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dn. 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Kazachstanie (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+20130418+ITEMS+DOC+XML+V0//PL&language=PL#sdocta14>).

Ponadto, szereg organizacji broniących praw człowieka złożyło wniosek o zaprzestanie współpracy władz Ukrainy ze służbami specjalnymi Rosji, Kazachstanu, Uzbekistanu oraz innych autorytarnych reżimów, której celem jest ściganie politycznych przeciwników i uchodźców. Do Prokuratora Generalnego, Ministra Spraw Wewnętrznych, Szefa Służby Bezpieczeństwa i Ministra Sprawiedliwości Ukrainy wniosek taki złożyli: Prezes Fundacji Otwarty Dialog Lyudmyla Kozlovska, Przewodnicząca Zarządu Centrum Swobód Obywatelskich Aleksandra Matviychuk, Dyrektor Wykonawczy Ukraińskiego Związku Helsińskiego na rzecz obrony praw człowieka Arkadiy Bushchenko oraz Szefowa Centrum Informacji o Prawach Człowieka Tatyana Pechonchik.

Zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Prokuratora o rozważenie cofnięcia wniosków ekstradycyjnych Mukhtara Ablyazova i jego współpracowników. Wyrażam nadzieję, że biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności zarówno Prokuratura Generalna jak i nowe władze Ukrainy wycofają się ze ścigania przeciwników politycznych prezydenta Narsułtana Nazarbajeva.

Z wyrazami szacunku,

A handwritten signature in blue ink, reading "Marcin Trujullo". The signature is written in a cursive, flowing style.

Do wiadomości:

Pavlo Petrenko, Minister Sprawiedliwości Ukrainy

Arsen Avakov, Minister Spraw Wewnętrznych Ukrainy